

KATEHEZE

OJ ŽIVOTE, OJ!

MARKO PRANJIĆ

1. ŽIVOT? »PA TO JE BESMISAO!«
2. OJ ŽIVOTE, ZAPJEVAT ĆU!
3. HOĆEMO NOVI SVIJET!
4. KAKVA LUDOST, NOVI SVIJET BEZ NOVOG ČOVJEKA?
5. PA ŠTO ONDA NE BISMO BILI ZAJEDNO?
6. HOĆEŠ LI KRALJEVSTVO BOŽJE? MIJENJAJ ŽIVOT!

I. ŽIVOT „PA TO JE BESMISAO!”

PRIJATELJU, uzdahnuo si, zar ne? Klonuo si, nešto te muči, kida, lomi — nestaješ. U očima ti vidim strah, bojiš se. Ponovo razočaranje? »Mrak pred očima«. «Sve je bezvezarija, sve je besmisao!» Nisi li i onda postavio pitanje: »Čemu život kad je i onako besmislen? Da li postoji kakav izlaz dok te guraju od nemila do nedraga? Kako ti s tim izlaziš na kraj?»

Zakolutala su dva okrugla oka, a onda su uprla pogled u vrškove cipela da se iz njih ne bi još nešto pročitalo. Mrznja nije tvoje oružje. Kad bi znao mrziti drugačije bi rješavao svoju muku. Spletke ti se ne sviđaju, ne voliš ogovaranje, ti nemaš dlake na jeziku. Želio bi da sve bude jasno, čisto kó sunce, uostalom »bezvezna je diplomacija kad smo svi isti«. No, ipak, oni se njome služe, a čine to tako nespretno da upravo ispadaju smiješni. Traže od tebe da budeš dosljedan, a vidiš ih kako farizejski i podmuklo izvlače svoje interese. »Ti moraš imati ideal u svom životu!«, a oni su svoga pogazili... Nek im bude! ... Budi svoj!

Ivan

»Da, i mene progone te misli. Koji puta navale kao iza busije, to su one, znate, one iste, o smislu ili besmislu; zašto živim? Postoje li ideali? Da li vjerujem, ili možda ne vjerujem?

Priznat ću, mučna su to pitanja, zahtijevaju od mene da iziđem iz sebe, a ja...«

Dragica

»Zašto vjerujem? Pitam se to koji puta. Ne znam. Čini mi se da ipak trebam vjerovati. Vjera mi je postala nekako životna potreba. Meni se čini, ne znam, da vjera može osmisliti život. Da li je moguće živjeti bez vjere? Ima li koga a da ne vjeruje? Kažu kolege da oni vjeruju i ne vjeruju, već prema tome... A ja ne mogu drugačije, možda griješim, recite mi vi ako sam na krivom putu«.

Franjo

»Moja vjera je hladna i daleka, na koncu konca svodi se na malo ili ništa. Često puta me progoni pitanje kakva je razlika između mene koji kažem da vjerujem i mojih prijatelja koji se smatraju ateistima? Možda su oni iskreniji i odvažniji, a ja se bojim priznati i sebi i drugome. Sve mi je to tako čudno«.

Stjepan

»Zašto se radaju takvi idioti kakav sam ja, kakvog smisla ima njihov prazni i dosadni život?

Želio bih pronaći kakav smisao, a uvijek, kada mi se čini da sam našao nešto konkretna, eto ti belaja, ne mogu izvesti ono što sam zamislio. Izgleda čudno, a tako vam je«.

Jasminka

»Moj je život neka beskonačna praznina, svuda vidim neki, ne znam kako bih vam to kazala, to je neka provalija, neki bezdan. Počela sam se bojati i sebe i drugih. Izgledam smiješna pred svojim kolegicama jer sama sebi ne mogu nametnuti neke stvari. Sumnjam da ću moći nastaviti ovako ...«

Robert

»Mladež, hm, pa ipak mi smo jako čudni. Na trenutke izgledamo tako buntovni, sve bismo srušili, a kad zbilja treba na srušenom nešto izgraditi, onda se svatko povuče. Nitko nije spreman zasukati rukave. Nitko na sebe neće uzeti rizik odgovornosti. Izgleda da nam je milija pasivnost nego akcija, premda bi se moglo stvarno drugo očekivati. Neki su u stanju provesti svaki trenutak slobodna vremena uz karte ili uz bilo koju drugu igru koja zapravo nije ništa drugo do li traćenje vremena; a onda kad se pruži prilika, barovi, lokali, diskači i bezvezne priče. U stanju smo probrbljati sate i sate pričajući o najnovijim čizmicama, jakni ... Ma gluposti ...!«

Hadrijan

»Dugo sam se lomio i mučio u sebi, ali nešto mi je sinulo, shvatio sam da nije sve propalo, ipak ima smisla živjeti ... Prišao sam joj, upitao je što treba. Ona me je nijemo pogledala. Imao sam dojam da me se i boji i istovremeno me treba. Bojazan je nadvladala jer je potreba bila jača. Prošaptala je, a ja sam shvatio.

Žurno sam se okrenuo, pohitao sam i za pola sata njen je sin bio već tu. Kako je samo gledao nezainteresirano. Imao sam dojam da je u sebi govorio: »Stara babo, kad ćeš, koliko se dugo nakanjuješ, meni se žuri, ja nemam vremena čekati, umri šta se premotavaš ...«

Silvana

»Znam da griješim, ali što mogu. Koji se puta zgadim nad samom sobom. Reći ćete mi da to ne valja. Ja to znam, ali ipak to je tako. Čini mi se da sam prenisko pala i da svaki dan sve više propadam. Teren je klizav, nemam nikoga da mi ruku da. A reći ću vam, previše sam ponosna i da je zatražim. Ne mogu reći da nekoga trebam, to mi je nekako protiv ponosa, znate mi ..., mi neke stvari ne možemo nikako javno kazati. To je sramota, to se ne smije, što bi drugi mislili, kad ... Jasno mi je što bih trebala raditi, ali ja nemam snage, znate kako je. Tako bih rado s nekim o tome nasamo popričala ...«

Tako oni o sebi i među sobom!

ZAŠTO NE BISMO ZAJEDNO RASPRAVLJALI?

Pročitajmo jedno po jedno svjedočanstvo, zamislimo se nad svakim pojedinih **pa ga kušajmo** usporediti s vlastitim osjećajima, mislima i stavovima. Bez predrasude, molim!

Evo, ne bih se htio nametati, rado bih pomogao, budimo prijatelji, uostalom i ja ...

1. Kakav je tvoj stav kada navru u srce i mozak velika životna pitanja? Da li se toga želiš otarasiti i zbiti ih negdje u podsvjest vjerujući da još nije došao čas da misliš ozbiljno, ili si spreman reći prijatelju: »Imam ti nešto kazati ...?«

2. Dragica kaže da joj je »vjera postala pomalo životna potreba«, što misliš, da li se pretvara? Što bi to po

tvome sudu značilo? Što znači ozbiljno vjerovati? Ako bi ti najozbiljnije povjerovao, da li b se išta promijenilo u tvome životu? Kome se može vjerovati?

3. Prakticirati vjeru samo zato što to netko od tebe traži, što ti se čini, nije li to...? Da li bi bilo bolje raskinuti svaku vezu s...? Čemu bi se izložio?

4. Da li je naš život u istinu besmislen i glup? Zašto se treba srditi i gaditi samih sebe? Postoje li osobe bez ikakve vrijednosti da bi ih se trebalo što prije osloboditi i »poslati ih na drugi svijet« jer ovdje zauzimaju dragocjeno mjesto?

5. Netko je osamljen, napušten, zaboravljen, obezvrijeđen, na rubu života, možda zato jer nekome smeta i netko ga je obespravio da osobno dođe do izražaja. Što misliš o indiferentizmu?

6. Kakav bi se život isplatilo živjeti? Da li postoji neki smišljeni život koji bi mogao u dobroj mjeri zadovoljiti tebe, tvoga prijatelja, tvoju prijateljicu, čovjeka općenito? Jesi li kada mislio i razmišljao o tome?

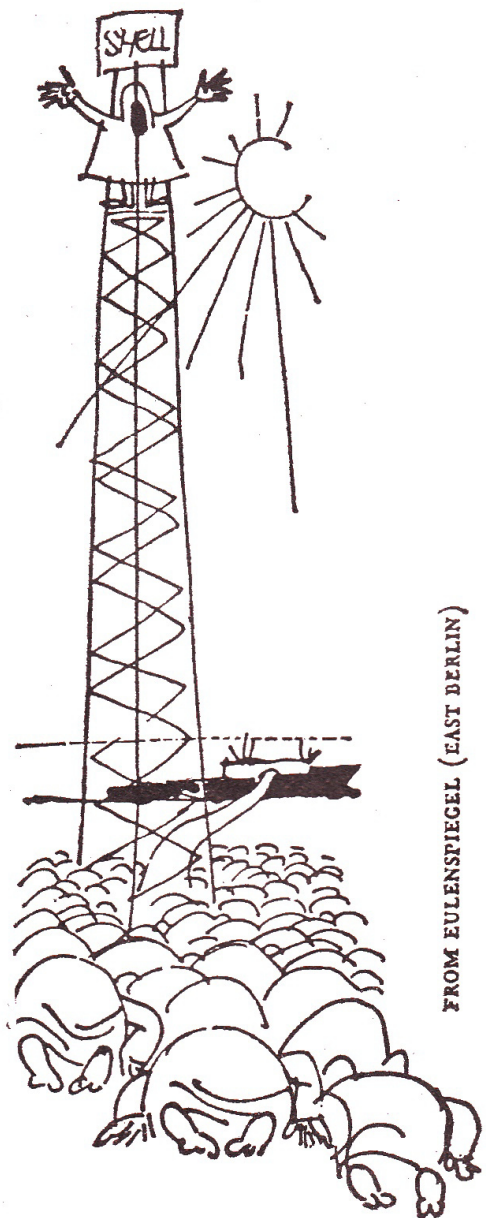
7. A sada, priupitat ću te onako iskreno: misliš li da bi jedna dubinska, iskrena molitva mogla pomoći u traženju smisla života? Jesi li kada požalio što nisi dosljedan i iskren prema sebi samome pa kada se radilo i o vjeri?

8. Vjerovati znači prihvatiti. Nekoga koji bi mi pomogao da hodim mirno naprijed unatoč rizika i teškoća. Vjerovati znači htjeti vjerovati. Vjerovati znači prihvatiti onoga pored sebe i najozbiljnije računati na njega, usklađivati svoje planove i zamisli tako da ne rušim i ne vrijeđam ni njega ni njegove osjećaje. A ti, što ti kažeš na to? Je li vjera stvar koja nužno prati svako ljudsko biće baš zato što je ljudska, ili je ona plod nekog otuđenja?

IZ NOVINA

Njemačka djevojka, imenom Angelika, oduzela je sebi život. Mnogima nije bilo jasno zašto. Stari su se zgražali i govorili: »Čudna stvar, pa sve je imala, ništa joj nije nedostajalo«, a njen vršnjak ovako to pokušava objasniti:

»Angelika je bila djevojka 'u čistu stanju', bez ikakve sentimentalne navnosti. Njena drama, zapravo je psihološka drama cjelokupne njemačke mladeži. Naša domovina ovih zadnjih godina uživa posebno materijalno blagostanje. Svi rade, svi zarađuju. Svako ima svoj hladnjak, svoj televizor,

FROM EULENSPIEGEL (EAST BERLIN)

automobil posljednje mode, vikendicu tu, vikendicu tamo. Ali... **mi više ne vjerujemo ni u što.** Ovo je istina i to strašna istina.

Veliki luksuzni automobil, partija nogometa, bejsbola, whisky, noćni lokali, nije nam to dosta. Nastupi dosade, strašne dosade. Već smo počeli zavidjeti onima s Istoka koji barem vjeruju u nešto. Oni barem žive. **Mi više ne živimo.** Izgledamo jaki na oko čak što više, puni životne snage, pa neki nam čak i zavide. Ali da se dogodi, ne daj Bože, što — kakva pošast, kakva prijetnja, — 'od šuba' bismo klonuli, jer nemamo ni za što se uhvatiti.

Prije dvije godine jedna studentica sa Zeichenakademie oduzela si je život. Bila je bogata, sretna, sve je imala. Nikada se nije znalo zašto si je oduzela život. Ali, ja, ja je mogu razumjeti. Umorila se od života **u svijetu bez duše**, u uzaludnom traženju svoga boga. I zato je željela usnuti. Pa to, to se dogodilo i s Angelikom».

MOLITVA

Gospodine, čuješ li me?
Strašno trpim.
Zatvoren u samom sebi,
Zarobljenik samoga sebe,
Ne čujem ništa, osim svoga
vlastitog glasa,
Ne vidim ništa osim sebe
I za mnom ostaje samo mučnina.
Gospodine, čuješ li me?

Oslobodi me mojega tijela; ono je
sama nezasitnost
i sve što spazi svojim nebrojenim
pogledima,
za čim ono posegne uvijek ispruženim
rukama —
hoće prisvojiti, pokušava utažiti svoj
nezasitni tek.

Gospodine, čuješ li me?

(Michel Quoist:
Pred tobom Gospodine)

2. OJ ŽIVOTE ZAPJEVAT ĆU!

Kaže otprilike pjesnik: »Ljudsko srce nikad zadovoljno nije, čim željenog cilja se dovreba, sto mu želja opet iz njeg klije«. Čudan je taj čovjek, vječito ga nešto progoni, ali što je najgore to progonstvo dolazi od njega samoga, odnekud iznutra, iz dubine njegova bića. Pun je snova, nada, nemira. Poletio bi u budućnost, jer ona ga privlači i mami, želio bi joj se otvoriti, premda je puna neizvjesnosti, traži obol svakog pojedinog, jer je treba i nadalje graditi unatoč stoljetnih muka sveukupnog čovječanstva.

IZ JEDNE KNJIGE ZA MLADE

»Na momente današnji svijet zastrašuje. Ne razumije se odakle dolaze te podzemne sile po kojima se ljudi mrze, zbog kojih kompliciraju stvari, zbog kojih su tvrdoglavo uvjereni u moć sile i nasilja. Današnji čovjek je bolesna planeta; prebrzo narastao sa znanstvene strane a psihološki ostao djetinjast što se tiče suživota i međuljudskog prihvaćanja. Kontestira se, posvuda protesti, diže se prašina i halabuka, trpi se i pati, a zatim svima postane jasno da se ništa nije promijenilo. Ljudi i dalje nastavljaju pokazivati svoje gumeno lice. Sa svih se strana viče da 'svijet pripada mladima'. Kade' nam, kade' samo da postanemo najveći potrošači ploča, pop-corna, bluejeansa i tisuću drugih proizvoda koji su nam namjerno podmetnuti.

A mi, mi se osjećamo mladima. Želimo stvoriti novi svijet u skladu s našim željama i čežnjama. Mi smo ljudi rizika, ljudi snova: ljudi budućnosti«.

To su želje koje se kriju u dubinama ljudskog srca. Stvoritelj je zasijao taj osjećaj u ljudsko biće, on ga je duboko usadio u narav ovoga svijeta po kojem bi taj isti svijet morao postati **njegovim kraljevstvom** — toplim ognjištem ljudskog roda, da bi zemlja postigla vrhunac svoga razvoja i postala **novom zemljom**. Polagan je taj hod kao i svaki drugi hod prema vrhuncima.

Reče Gospodin:

»Kraljevstvo je Božje kao kad čovjek baci sjeme u zemlju. Spavao on ili bdio, noću i danju sjeme klije i raste — sam ne zna kako; Kraljevstvo je nebesko kao gorušičino zrno kad se posije u zemlju. Manje od svega sjemenja na zemlji, jednoć naraste i postane veće od svega povrća pa potjera velike grane, te se pod sjenom njegovom gnijezde ptice nebeske«

(Mk 4, 26—32).

Tako On reče!

Pomislimo samo na one velikane uma i srca koje je rodila ova naša povijest, na njih koji su znali uložiti u svoje ideale ne samo radno vrijeme, nego i život. Mileniji kriju u svome krilu svu ljudsku muku i napor za boljim i sretnijim svijetom, i još uvijek smo na počecima. Znanosti slute zamamna dostignuća. **Budućnost je u našim rukama**. Govorimo to puni nade, oslonjeni na rezultate koje su polučili naši pređi. Napredak je divna stvar. Ljudi se osjećaju sigurnijim. Polučili su svrhu koju im je dao Gospodin: »podložite zemlju nogama svojim«.

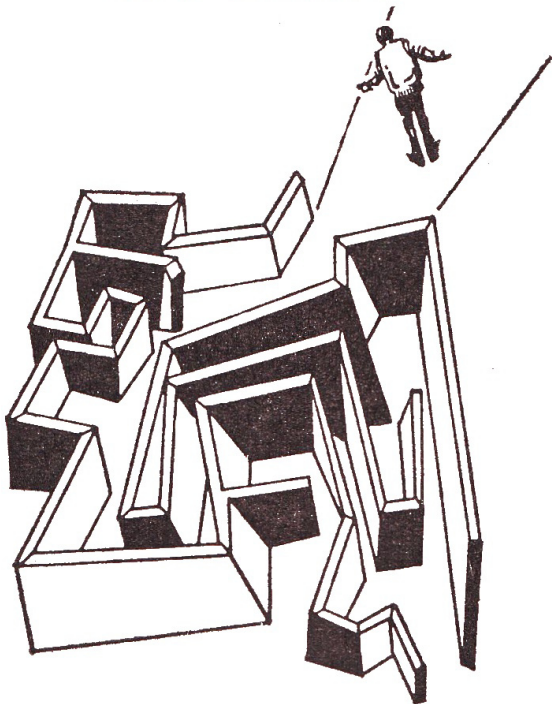
Sve bi bilo u redu kada čovjek ne bi okretao svoj pronalazak protiv sebe.

Ovo nam je na razmišljanje. Staviti sve na svoje mjesto vječita je želja onih koji žele dobro čovječanstvu i ne samo njih nego i Onoga iz čijih ruku čovječanstvo proizlazi da bi mu se povratilo oplemenjeno ljudskim rodom i iskrenom željom ne za bilo kakvim životom nego životom koji će biti življen iz nade da će sutra biti ljepše no danas. Svijet je stvoren da bi čovjeku bilo bolje.

»Nemam nikakvih drugih želja do li živjeti u jednom svijetu punom ljepote, veličanstvene i bezazlene ljepote. Želim se diviti tamnoplavom nebu oblivenom bezbrojnim zvijezdama, volim promatrati planinske vijence kako se gordo izdižu nebu pod oblake, volim netaknutu prirodu, cvijetak što sramežljivo poviruje na obronku gorske vrleti, volim neobuzdani vjetar dok se

poigrava u krošnjama drveća. Volim ljepotu oko sebe. Htio bih osluški-
 vati tišinu, pobjeći iz tih gradova koji su
 puni svega osim ljudi. Želio bih po-
 bjeći od televizije, radija, novina, od
 svega onoga što čovjeka otima sebi
 samome. Kosa mi se ježi kad vidim
 da se čovjek spustio na tako niske
 grane, kad vidim da ga se pretvorilo
 u običan stroj... Ne volim taj moder-
 ni život jer nisam u njemu svoj...“
 (Miro)

VAN IZ LABIRINTA

Gospodin ne želi stajati po strani
 i gledati kako čovjek propada, kako
 je postao žrtva svog vlastitog proiz-
 voda. On je smislio plan oslobađanja,
 ali ga ne želi potpisati bez ljudskog
 pristanka. U srce čovječanstva ubacio
 je čežnju za boljim, za novim svijet-
 om, i postat će bolji ako to čovjek
 htjedne. Treba prestti misliti samo na
 sebe i isključivo na sebe. Mnogi mla-
 di možda to i ne znaju, trate svoj mla-
 denački život zaboravljajući da njihova
 »žeđ za beskonačno lijepim i dra-
 gim« zahtijeva prije svega izići iz se-
 be, iz labirinta svojih egoističnih pla-
 nova štedeći energiju i za onoga po-
 red, koji te moli za tvoj DA.

RAZGOVARALI SMO S BISERKOM

Pogledala me svojim okruglim tam-
 nim očima, makla pramen kose što
 joj se pleo po čelu. Lice oronulo...
 Upitao sam je da li se drogira iz pro-
 testa ili kojeg drugog razloga.

— ne, činim to samo zato jer že-
 lim biti što više sa svojim dragim pri-
 jateljima.

— Kakvu drogu uzimaš?

— Hašiš, a po koji puta i nešto dru-
 go.

— Da li je to opasno?

— Da, ako ga se dugo uživa.

— Kako si započela?

— Eh, bili su to prijatelji. Na počet-
 ku sam odbijala, a onda sam pristala,
 inače ostaneš bez prijatelja... pre-
 tjerivaju u reklamiranju droge. Ja pr-
 vi puta nisam osjetila ništa.

— A poslije?

— Oh, osjetiš se lijepo, a onda, s
 prijateljima si. Znaš kako je kad se
 pije u društvu prijatelja.

Ljerka (18 godina) upade u riječ:

— Ja sam započela s alkoholom.

— Kada?

— U 16. godini. Doživljavala sam
 strahove, a uz to sve drugo. Čim su
 se moji roditelji rastali, ja sam počela
 piti; trebala mi je cijela boca da se
 dobro osjećam!

— Što si pila?

— Vodku, whisky.

— A droga?

— Uzimala sam jače doze nego Biserka. Izgledala sam sva obojena. Činilo mi se kao da se nalazim u jednoj velikoj praznini, ali onda sam se lijepo osjećala. Na koncu bih se skljojala, za krepat. Bezvoljna. Doživljavala sam se kao životinja. Mislila sam na koncu da ću naći mir u seksu...

— Jesi li nastavila s drogom?

— Ne. Prestala sam ima već godinu dana. Bilo je strašno. Najprije sam »bježala«, a onda, morala sam konačno ući u sebe. Nisam mogla spavati, osjećala sam se tako napušteno, koji puta sam čak mislila da se bacim kroz prozor...

KREŠO I KARLA ILI KAD LJUBAV POSTANE GLEDANJE U OČI

On je već zadnji razred srednje, a ni ona nije daleko od kraja. Kažu za njih da se vole. Vidi ih se često zajedno, idu jedno uz drugo, drže se za ruke. Znaju čekati jedno na drugo pred školskim izlazom. Odu zajedno u diskoteku, zagrlje se. Gledaju prodorno jedno drugom u oči otkrivajući osjećaj i topli doživljaj zaljubljenosti koji se skriva tamo negdje daleko gdje može zaći samo »dragi« ili »draga«. Uvjereni su da se vole. Svaka gesta za njih ima veliko značenje. Žive iz ljubavi i ona prožima njihov život. Nisu više sami. Život je tako lijep, pun čara i topline... Zadovoljni su, ne traže više...

POSLUŠAJMO NJEGA

»Prema obećanju Gospodinovu, mi očekujemo nova nebesa i novu zemlju gdje će neprestano vladati pravda«

»Tada onaj koji sjedi na prijestolju reče: 'Evo, sve činim novo!' I doda: 'Napiši: Ove su riječi vjerne i istinite'. I još reče: 'Svršeno je! Ja sam Alfa i Omega, Početak i svršetak'. Ja ću žednome dati s izvora vode života zabadava. To će biti baština pobjedniku. I ja ću njemu biti Bog, a on meni sin«

Iz knjige Postanka

»U početku stvori Bog nebo i zemlju. Zemlja bijaše pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanima i Duh Božji lebdio je nad vodama.

I reče bog: 'neka bude svjetlost!' I bi svjetlost. I vidje Bog da je svjetlost dobra; i rastavi Bog svjetlost od tame. Svjetlost prozva Bog dan, tamu prozva noć. Tako bude večer, pa jutro — dan prvi.

I reče Bog: 'Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar ribama morskim, pticama nebeskim i stoci — svoj zemlji — i svim gmizavcima što puze po zemlji!'

Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih.

I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše dobro« (Post 1, 1—5; 26—37; 31).

RAZMISLIMO

»Čovjek je zagospodario svijetom, budnim okom sagledao je prostranstva, duboko prodro u svemir; stvorio je predivne mašine da bi stavio savršenost svog malog sićušnog rada uz bok ogromnih svemirskih sila. Ali, čovjek se pita: u ovom tehniciziranom svijetu, ima li još mjesta za Boga? Je li to nametnik koji je pripadao samo nekom vremenu ili je njegova prisutnost još uvijek bezuvjetna za povijesni tijek? U tehničkom svijetu, u svijetu sigurnih proračuna, ima li ikakvu vrijednost i značenje nada?«
(iz **Un mondo su misura per l'uomo**)

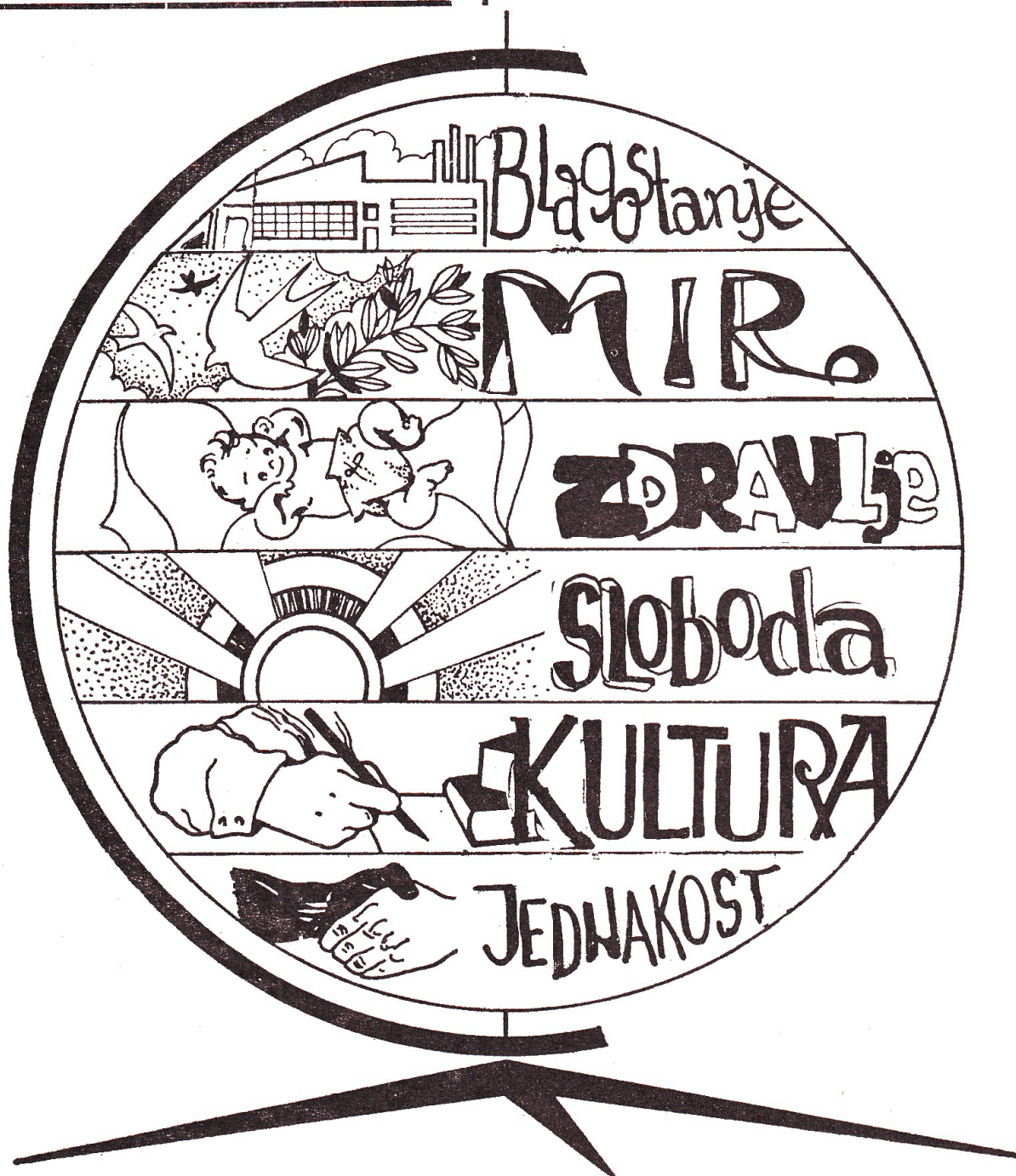
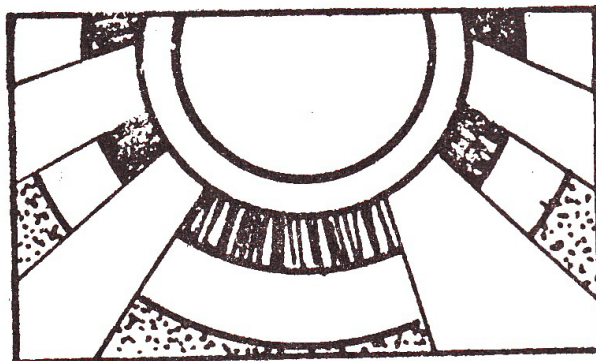
3. HOĆEMO NOVI SVIJET

Bilo bi ludo da se pomiriš sa svim onim što se oko tebe dešava, pa ipak ti si tvorac budućnosti, rekli su ti da »na mladima svijet ostaje«. Da se čovjek izvuče iz uspavanosti treba stvoriti neki program, treba zacrtati neki plan. Nemoj misliti da je to nešto pro-

tiv Božje volje. On obećava novi svijet, ali pod jednim uvjetom: da i ti budeš protagonista. Sam znaš da svaki progres nije u korist boljeg svijeta, treba tu biti netko tko će kazati: ovo da, a ovo pak ne. Gospodin je obećao neko kraljevstvo a u Očenašu kažemo da se treba zbiti i na zemlji. Samo se neće dogoditi. Svjet treba heroje. Bilo ih je, ima ih, i bit će ih, ako ti ne uskratiš svoj HOĆU. Puno se načinilo na tome svijetu. Pa ako su oni prije nas mogli, zašto to mi ne bismo.

Pred očima su nam dvije Zemaljske polutke. Preodočuju dva svijeta. Prva: stari svijet: Druga: kako bi trebalo izgledati novi svijet. Možemo ustvrditi da se već ponegdje i pod različitim kutovima korača u **novi svijet**. Ne bismo smjeli ostati na »ponegdje« nego svugdje mora zavladati blagostanje, mir, zdravlje, sloboda, kultura, jednakost. To ovisi i o tebi, nemoj zaboraviti!

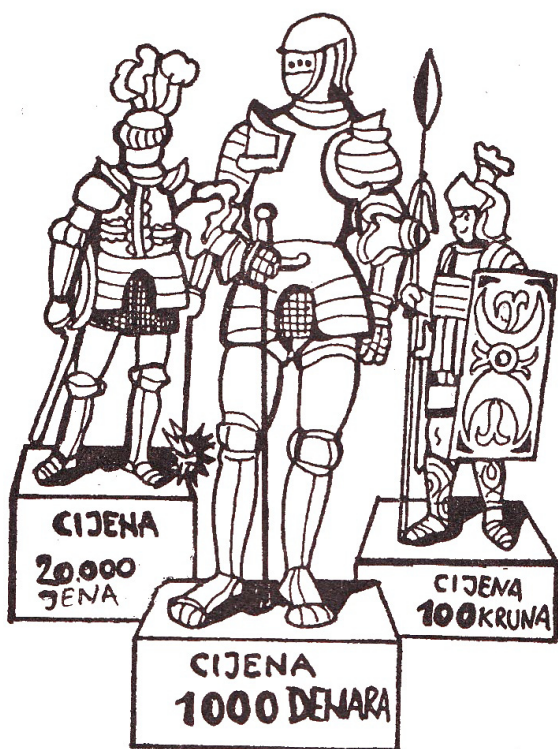

PRIBERIMO SE

Sada ćemo upoznati svaki od pojedinih naslova s naših polutki da bismo shvatili put koji je svijet prešao, te još ono što nam predstoji.

Glad: Nekada su, a i danas ima toga puno, mnogi umirali od gladi. Ne samo odrasli, nego djeca, omladina. Nedostajalo je svima pa i **onim narodima koji danas obiluju** . . . NEKAD : SAD!

Rat: Nije tome dugo kad je svaki susjedni narod jedne države bio proglašavan neprijateljem od kojeg se treba braniti i koga je trebalo napadati. Postojale su vojske svih mogućih vrsta. Biti vojnik bilo je zanimanje, posao kojim su se bavili mnogi. U srednjem vijeku Crkva je uz tešku muku izborila da se barem **nedjeljom ne ratuje**, a ponedjeljak je već bio dan najezde i odmazde . . . NEKAD : SAD?

Bolesti: Prije manje od 50 godina bilo je sasvim normalno umrijeti od upale slijepog crijeva, gube, ili pak tifusa, od čega se danas može dosta laganano i brzo liječiti . . . NEKAD : SAD?

Zagađenost: to je zapravo proizvod naše civilizacije. S jedne strane rješava se problem nezaposlenosti time što se otvaraju nove tvornice, s druge strane, taj proces nije priveden kraju, nego na pola riješen. To jako negativno utječe na ljudsku okolinu . . . NEKAD : SAD?

Analfabetizam: Do prije nekoliko decenija bilo je mnoštvo onih koji nisu znali ni čitati ni pisati. Još uvijek se nađe i kod nas među starijim osobama da ne znaju čitati. Dakle, još stvar nije nadvladana . . . NEKAD : SAD?

Rasizam: Ipak postoji neka razlika između današnje nejednakosti (između bjelaca i crnaca, ponegdje sjevera i juga, poslovođa i radnika, naroda i naroda . . .) i nekadašnjeg **ropstva**. Puno se toga napravilo. Ne može se reći da danas i posvuda vlada savršena jednakost ali ipak je to daleko od trgovanja ljudskim životima, tlačanjima i ponižavanjima . . . NEKAD : SAD?

KAŽETE DA HOĆETE NOVI SVIJET

Tko ga stvara?

Dva su protagonista: s jedne strane Bog, s druge čovjek.

Što radi Bog?

— Stvorio je i podržava svemir i zakone koji vladaju u njemu;

— djeluje u **ljudskom srcu** i otvara ga za ljubav potičući čovjeka da se **zalaže** za bolji i pravedniji svijet.

— Daje nam **nadu** da ne sustamo, **smisao** našem životu i svemu onome što činimo — jer sve se ugrađuje u temelje novog svijeta.

— Bog je prije svega onaj koji **garantira dolazak njegova kraljevstva**, unatoč svih mogućih devijacija koje se zbivaju u tome svijetu . . . Duh Gospodnji bdije nad ljudskom poviješću da uplovi u vode novog svijeta.

— Založiti se za stvaranje kraljevstva Božjega, znači raditi za čovjeka. Nije dakle ludi pothvat koji bi ostao

na leđima samo pojedinaca ili samo ljudi.

— Bog nam je pokazao u osobi Isusa Krista kako će izgledati **čovjek novoga svijeta**. Isus, Bog i čovjek, umro je slavno uskrsnuo, garancija je da će se ostvariti novi svijet.

— Na koncu, Bog nam je u svome Sinu, Isusu iz Nazareta objavio i **zakon** po kojem će se doći do novoga svijeta: »Ljubite se međusobno kao što sam ja ljubio vas«.

Što radi čovjek?

— Bog ne može zakazati u svome obećanju, inače ne bi bio Bog istine, nego Bog laži, a takav ne može postojati jer je apsurd, prema tome sve će ostalo **ovisiti o čovjeku** — meni, tebi, njemu, nama. Čovjek je u stanju da **usmjeri** novo stvaranje i da **ubrza** ostvarenje kraljevstva Božjeg na zemlji;

— Čovjek može reći svoj NE za crtanom Božjem planu. To je dramatično **odbacivanje** Božje volje, ali tim samim ne prestaje se izgrađivati Kraljevstvo Božje. Gospodin će znati poćići nove »klanjatelje«, nove »tvorce kraljevstva«.

FRANJO JE ZAŽELIO

Htio bih se uspjeti visoko, Gospodine,
Povrh mojega grada,
Iznad svijeta,
Izvan vremena;
Želio bih probistriti svoj pogled
posudivši tvoje oči.

Tada bih ugledao zemlju,
čovječanstvo i povijest,
kako ih Otac gleda.
U tom čudesnom komešanju stvari,
U tom neprestanom životnom
zrenju,
Ugledao bih tvoje veličanstveno
Tijelo,
kako se rađa zadahnuto Duhom.
Vidio bih divne i vječne zamisli
ljubavi
tvoga Oca, kako se slijedom
ostvaruju:

Sve je sjedinjeno u tebi kao Glavi,
štogod ima na nebu i na zemlji.

I vidio bih kako danas i jučer
najsličnije

pojedinci imaju svoje mjesto;
Svakoga čovjeka na svom mjestu,
Svaki životni tok,
Sve prilike i neprilike.

Ugledao bih ovu tvornicu i
ono kino,

Diskusiju o zajedničkoj nagodbi
i postavljanje

kamena temeljca za vodovod.

Gledao bih kako nabijaju cijenu
kruhu

i gomila dječaka kako trče za loptom.

Djetešce koje se upravo rodilo
i starca koji umire.

Vidio bih najsitnije djeliće stvari
i smirene otkucaje života.

Ljubav i mržnju,
Grijeh i milost.

Zanesen — shvatio bih da se
preda mnom odvija

velika pustolovina ljubavi,
započeta u zoru ovog svijeta,

Sveta povijest, koja će
po obećanju, zadobiti
svoju puninu tek u slavi uskrsnuća
tijela,

kad se ti pred Ocem pojaviš
i izjaviš:

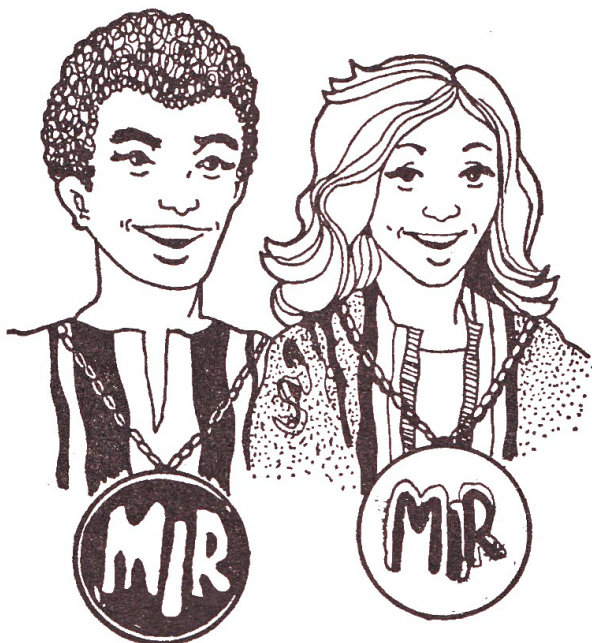
Izvršeno je, ja sam Alfa i Omega,
početak
i svršetak.

(iz **Pred tobom Gospodine**, M. Quoist)

4. kakva ludost, novi svijet bez novog čovjeka?

»Vjerujem i uvijek ću vjerovati
u novoga čovjeka.
Usudim se vjerovati u sam san Božji:
novo nebo i novu zemlju
gdje će prebivati pravednost,
istina i mir«.

(M. Peresson)

Svi bi željeli novi svijet, i svi ga s
nestrpljenjem očekuju, očekuju za-
pravo ono što sami moraju graditi i
stvarati uz pomoć Božju: svijet pra-
vedan, svijet bratski, svijet jedna-
kosti — NOVI SVIJET.

U tome smislu svaki tvoj dan tre-
bao bi biti korak naprijed prema tak-
vom svijetu, premda je taj korak os-
poravan, ometan koji puta riskantan;
novi svijet se stvara kroz splet kon-
tradikcija, ali će postajati stvarnošću
u razmjeru tvog i mog zalaganja —
koliko sam ja noviji čovjek, tim je i
svijet oko mene noviji. Onaj koji čez-
ne za novim svijetom borit će se
protiv razarajućih **bolesti**, suzbijat će

analfabetizam, brinut će se da **gladni**
ne gladuju više, da **nepravde** budu
sve manje, da **rasizam** iščezne sa
kugle zemaljske, da ljudi udišu **čisti**
zrak.

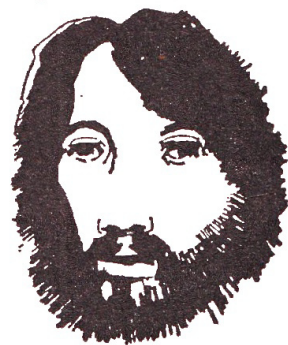
Novi su ljudi shvatili više nego svi
drugi da se tako nešto ne zbiva na
tom svijetu kroz silu i nasilje, nego
da na snagu mora stupiti novi zakon
— zakon Kristove ljubavi; ne obez-
vređivati, tlačiti i ubijati drugoga, ne-
go zbog ideala znati staviti sebe sa-
moga na žrtvenik. Bilo je takvih —
Martin L. King, Gandhi . . . da ne na-
brajamo druge, a TI?

SLIKA NOVOGA ČOVJEKA

Svatko ima pravo staviti si nekoga
za uzor — ideal prema kome će us-
klađivati svoj vlastiti život. To su
obično konkretne povijesne osobe
koje su postale odlučujuće za čovje-
čanstvo.

Kršćani gledaju na Isusa, iz Naza-
reta — proslavljenog Gospodina —
kao stvarni ideal koji može osmisliti
njihov život i biti im vjeran suputnik
na životnoj stazi, uostalom oni vjeru-
ju da e on slika, oličenje Očevo, po
čijem je uzoru stvoren i sam čovjek:
»Načinimo čovjeka na svoju sliku, se-
bi slična«

(Post 1, 26).

Kod Gospodina su sretno ukompo-
nirane dvije stvarnosti za kojima čov-
jek čazne od pamtivijeka: stvarnost
Boga i stvarnost čovjeka zbog čega
ga teologija naziva **Bogočovjekom**. Po
svom bogočovještvu on je postao za
mnoge okosnica ne samo povijesti,
kao nečega što se jednom zbilo u da-

vnoj prošlosti, nego i danas, u životima milijuna ljudi on je izvor nade; da se ljudski život ne odvija samo u granicama rođenje-smrt, nego posjeduje dimenziju koja je još uvijek za mnoge neshvatljiva, a mi je prihvaćamo po vjeri u Krista — dimenzija vječnog življenja.

İCI ZA İSUSOM İZ NAZARETA ZNAČI ŽİVJETI NOVIM ŽİVOTOM

İci za İsusom ne znači slijediti ga, nego **nasljedovati ga**. Prihvatiti njegov stil ponašanja, njegov način djelovanja, njegov način ophođenja a to sve u svrhu da naš život postane osmišljeniji, puniji, ili kako danas običavaju kazati — humaniji. Ovdje nema ništa bez **vlastitog opredjeljenja**, jer Gospodin ima svoju taktiku provođenja kraljevstva Božjega među ljudima, a ta se sastoji ne u sili i nasilju, nego u **slobodnom pristanku** nasljedovatelja. Novi čovjek i kraljevstvo Božje zasjali su u osobi İsususa iz Nazareta. On je postao čovjekom da ljudi postanu više ljudi, i tako je dao **početak zajednici novih ljudi**. İsus je novi čovjek i Evandjelja nam ga kao takvog predstavljaju. On čini što drugi nisu mogli činiti, izvodi **znemjenje**, propovijeda Radosnu vijest. On je leader svoga vremena, leader **nenasilja i praštanja**.

Ne zanima nas İsus kao leader. Bilo je i drugih leadersa u povijesti čovječanstva. On nas zanima ukoliko **od nas može stvoriti nove ljude**.

Otac nebeski je htio da sve ono što od njega primamo primimo po İsusu Kristu.

»On je savršena slika Boga nevidljivoga, prvorođenac svakog stvorenja, jer je u njemu sve stvoreno — sve na nebu i na zemlji;

vidljivo i nevidljivo, bilo prijestolja, bilo gospodstva,

bilo poglavarstva, bilo vlasti; sve je stvoreno po njemu i za njega. On je prije svega, i sve se u njemu drži u redu.

(Kol 1, 5—17)

SAD JE RED NA TEBI

1. Kako bi se moglo postati novim čovjekom? Da li treba zato puno vremena? Mislim da se ne radi o vremenu, nego o **volji**. **Novi život počima u trenutku velikodušnosti koji će svaki dan biti ponovo prihvaćen.**

Da budeš novi čovjek, trebat će se **truditi cijeli život**. Kao što će svi ljudi svih vremena trebati uložiti svoj trud da stvore **novi svijet**.

2. Da li poznaješ nekog novog čovjeka oko sebe ili odnekud iz štampe? Ja ću ti pomoći: Majka Terezija, Kennedy . . . Pogledaj malo bolje oko sebe, ima ih puno. Možda su ti zbog svakodnevnosti i na njima ne uočavaš ništa posebnog?

DR. J. H. GRIFFIN JE ZASVJEDOČIO

Iznijet ću ti događaj koji se zbio s je dnm američkim liječnikom psihijatrom. Zvao se J. H. Griffin. Silno mu je smetala netrpeljivost između crnaca i bijelaca. Htio je i sam postati crncem da osobno mogne živjeti i proživljavati situaciju crnačkog elementa u Sjedinjenim Američkim Državama. Liječničkim zahvatom učinio je od sebe crnca.

Borbe i pobjede protiv rasizma vodili su i osvajali ovakvi ljudi.

Evo jednog odlomka iz njegove autobiografije:

»Već je pao sumrak kad se autobus zaustavio u jednom malom gradiću.

— Stajat ćemo deset minuta, povikao je šofer. Bjelci su se podigli i izašli van. Bill i ja išli smo pred crncima prema izlazu. Čim nas je vidio, šofer nam se popriječio na putu. Billu je uspjelo izmaći, a šofer se onda okomio na mene.

— Kud ste naumili? zapitao me je reskim glasom, a obrazi su mu se tresli pri izgovoru svakog vokala.

— Idem u WC, rekao sam mu i nastojao ga zaobići.

— Piše li na vašoj karti da ovdje možete sići?

— Ne, gospodine, ali drugi . . .

— Onda sjednite na svoje mjesto i ne mičite se dok ne stignemo u Hattiesburg, cinički je procijedio šofer.

Kako se autobus približavao teritoriju Mississippija, slušao sam crnce gdje se međusobno tješe. Osjećala se potreba za stvaranjem frontalnog prijateljstva da bi se zaštitilo od naslućujuće opasnosti. Kao brodolomci oko splava stiskali smo se jedan uz drugog da se stvori toplina, ljubaznost i iskrenost.

Stigli smo na odredište u 20,30 otprilike. Bill me je savjetovao s tolikim uvjerenjem da me je počeo hvatati strah.

Uistinu je postojala opasnost. Utrpao me u taxi, gurnuo mi adresu prijatelja i pozdravio me. Tek što sam iskočio iz taxija, najednom je pored mene projurio auto prepun mladića, bijelaca. Sasuli su na mene cijelu litaniju pogrda. Pored glave proletjela

mi je trula naranča i raspršila se na zidu obližnje zgrade. Proželi su me trnci straha. Tražeći adresu koju mi je dao Bill, prolazio sam mračnom ulicom a u daljini se čula neka vika i dreka. Bila je to jedna vrsta zemaljskog pakla pomiješana s mirisom naraska i petroleja. Pronašao sam oronulu baraku čiji su zidovi bili drveni. Dali su mi jednu sobicu. Njeni zidovi nisu valjda nikada vidjeli kreča.

Upalim svjetlo i primijetim na zidu razbijeni komad ogledala. Klatio se amo-tamo. Iz zamagljenog kuta promatrao me je ćelavi crnac.

Odjednom sam u sebi osjetio neki slijepi protest, prožeo me osjećaj gađenja protiv bijelaca koji su bili odgovorni za sve ovo. »Zašto to rade? Zašto se tako ponašaju prema nama? Što od toga imaju? Koji ih je đavo zgrabio?«

(iz **Negro come me**, od J. H. Griffin)

A TI, ŠTO KAŽEŠ, JESI LI NOVI ČOVJEK?

Odgovori iskreno **da** ili **ne** na ova pitanja:

1. Što ćeš napraviti u svom životu? Vjeruješ li da ćeš izabrati takvo zvanje koje će ti pomoći da učiniš nešto za drugoga?

2. Jesi li nešto konkretno učinio za siromahe oko sebe? Pomagao obiteljima u nevolji, kolegama u neznanju . . . ?

3. Kada si na izletu ili šetnji, da li bacaš posvuda otpatke papira i ostatke hrane?

4. Znaš li pomoći prijatelju u nevolji?

5. Jesi li nasilan u razgovoru s drugim? Ti moraš uvijek imati pravo?

6. Što misliš o doseljenicima? Da su to »ljudi koji traže posao, a Boga mole da ga ne nađu?«

8. Živiš li u grupi, s prijateljima?

9. Jesi li koji put čitao Evanđelje zato što si to osobno htio?

10. Vjeruješ li u Krista, novoga čovjeka?

Ako si odgovorio **da** na pitanja 1, 2, 4, 8, 9, 10, a **ne** na pitanja 3, 5, 6, 7 — novi si čovjek i čovječanstvo s pravom može računati na tebe...

ISUS IZ NAZARETA MOGAO BI POSTATI PRAVILO TVOGA ŽIVOTA

On se već nalazi 2000 godina u središtu ljudske povijesti. Privlači, opaja i vjernike i nevjernike. Cijene ga znanstvenici i gledaju u njemu čovjeka budućnosti. I tvoji ga vršnjaci otkrivaju kao onoga koji im ima puno toga kazati. Hippies prepoznavaju u **Jesus Christ** alternativa ljudskog otuđenja i poziv na mir i jednostavnost.

Ipak bi bilo opasno svesti Krista samo na to, značilo bi zapravo ne shvaćati ga potpuno. On nije jednostavni zavoditelj masa, filozof koji je živio čineći dobro. Krist je nešto više. **On može postati tvoj život.** I zato ne traži od tebe bilo što, samo dio tvog života, nego cjelokupni život, traži bliskost i intimnost s njim. **'Da ne živiš više ti, nego da u tebi živi Krist'**.

Ne voli mlakost i neodlučnost. Ne prihvaća za svoje one koji žele sjediti na dvije stolice: »Tko nije sa mnom, protiv mene je«.

POBJEDIO JE SMRT

Novost po kojoj Krist postaje novim čovjekom i za mene garancijom da

mogu biti novi čovjek ako živim s njim, jest zapravo njegova pobjeda nad smrću, njegovo **Uskrsnuće**.

Ono što u čovjeku ponajviše izaziva strah jest smrt kao neodgonetnuti problem ljudske egzistencije. Zbog nje čovjek se boji ništavila, boji se da uzaludno živi. Boji se da s mukom sve skupa svršava, i da je sve skupa jedna velika igra apsurda.

Krist je prvi pobjednik te stravične pošasti. On ju je pobijedio životom. Kršćani kažu da je on **Prvorodenac od mrtvih** i time preteča svih onih koji idu za njim i koji po njemu postaju novi, ali moraju shvatiti da je logika Uskrsnuća nezaobilazna: **ako se ne umre ne može se roditi na novi život.**

ŽIVI MEĐU NAMA

Kršćanstvo bi bilo otuđenje, a Krist varalica kad bi pripadao samo prošlosti. Značilo bi vjerovati u nešto što nema u sebi života. Beživotnost nije nikoga privukla i nikoga oduševila. Kršćani duboko vjeruju da je njihov Gospodin prisutan među njima, on, koji je svoj život uložio u ostvarenje

Božjeg kraljevstva među ljudima i od tih istih ljudi bio odbačen, nije umro, on živi, živi po svom uskrsnuću, i po uskrsnuću je prisutan posvuda gdje postoji znak **života, nada, borba za oslobođenje čovjeka** i stvaranje **pravdnijeg** kraljevstva među ljudima.

NA OBZORJU JE NOVO ČOVJEČANSTVO

Svojim životom Isus iz Nazareta postao je veliki upitnik za cjelokupni ljudski rod. Kroz nastupe, naročito **znamenja**, htio je ljudima reći ne samo da osjeća za njih, da je potresen njihovom bolju, nego predoznačuje **novost** koja je u rađanju i nastajanju. Rađa se kroz ljudski napor, trud, nadanje, snagom božanske prisutnosti.

S Isusom i njegovom zajednicom započima novo čovječanstvo, novo poglavlje ljudske povijesti.

POSLUŠAJMO RIJEČ BOŽJU

»Kad Ivan u tamnici ču za Kristova djela, poslao učenike svoje da ga pitaju: 'Jesi li ti onaj koji ima doći, ili da drugoga čekamo?' Isus im odgovori: 'Idite i javite Ivanu što čujete i vidite!

Slijepi progledaju,
hromi hodaju,
gubavi se čiste,
gluhi čuju,
mrtvi ustaju,
siromasima se propovijeda

Radosna vijest.

Blago onomu tko se zbog mene ne pokoleba!«

(Mt 11, 2—6)

MOLITVA

Bio si uhvaćen i sad si slobodan,
slobodan sam i ja s tobom,
Ti si me stvorio kao slobodna čovjeka
i odredio me za slobodu djece Božje.
Nisam više svoj rob
i nisam čuvar svoje tamnice.
Mogu imati pouzdanje u se,
ne moram sebe mrziti.

Nije mi potrebno da se bojim sebe,
jer sam slobodan zahvaljujući tebi.
Bio si uhvaćen i sad si slobodan.
Ti mene stvaraš za novoga
čovjeka.

Nisam više što o sebi znadem,
nego što s ti od mene napravio.
Ti ne tražiš uspjeha.
Ti me ne osuđuješ ni kad zatajim.
Ja sam tvoj.
I ja sam bio uhvaćen i sad sam
slobodan.
Kršten sam u tvoje ime.
Jesam i ostajem tvoje dijete,
po tvom Duhu nanovo sam stvoren.
Ne pitam više
zaslužujem li život,
jer živim po tebi.
Hvala ti, Gospodine,
sada i uvijek.

(iz **Kako danas moliti**, Jörg Zink)

MARIN JE BIO ISKREN

Nisu važne riječi, važan je život,
čuje se sa svih strana. A kako ćeš
živjeti ako ne znaš što treba živjeti?,
primjećuju drugi. Treba iskusiti da se
može živjeti, vele treći.

Sresti se s Kristom znači obnoviti se, a susret ne traje dugo, on se zbude, a onda raste, poput onog gorušičina zrna. Jasno, onaj koji vjeruje zna što znači susresti se i takav može pomoći svome prijatelju.

Pozvan sam da svjedočim i vjera drugih visi o mom svjedočenju.

»U dvadeset i osmoj sam se sreo sa Gospodinom. Godine koje su tome prethodile, smatram ih izgubljenim. Ali čijom krivicom? Samo mojom...? Možda!

Poznajem ljude, a imam i prijatelje koji se smatraju praktičnim kršćanima i jasno im je što znači vjera u životu jednog čovjeka, ali mi nitko od njih nije nikada govorio o svojoj vjeri. Znali su da nisam imao ništa protiv kršćanstva, nisam bio slobodnjak, niti skeptik da bih stvar ismijavao. Bio sam jednostavno jedan od tolikih mladića, ni dobrih, ni zlih, koji o kršćanstvu imaju neku maglovitu i nepotpunu ideju. Znao sam zašto sam morao tako dugo čekati prije nego sam pronašao istinu? Samo zato jer su kršćani u većini nezainteresirani, previše vole svoju komotnost, prelijeni su. Ili bolje rečeno, neuvjereni su. Za drugoga nemaju vremena«.

MOLITVA

Gospodine, neću te više moći zaboraviti.

U jednom si me času zarobio.

U jednom si me času uhvatio.

Moje su sumnje iščezle,

Moj je strah nestao,

Jer spoznao sam te, a da te nisam ni vidio,

Osjećao sam te, a da te nisam ni dotakao,

Razumio sam te, a da te nisam ni čuo, Obilježen sam vatrom tvoje ljubavi.

Gospodine,

neću te nikada moći zaboraviti.

Sada znam da si tu, kraj mene, i

mirno radim

pod tvojim pogledom.

(iz **Pred tobom Gospodine**, M. Quoist)

5. pa zašto onda ne bismo bili zajedno?

Nisu svi novi ljudi katolici. Ne smatraju se članovima Katoličke Crkve. M. L. King je bio protestantski pastor, Gandhi, nije bio uopće kršćanin. Ovdje se potvrđuje Gospodinova izreka: »Duh puše gdje hoće«. Otac nebeski je »u stanju podići sinove Abrahame iz kamenja«.

ISUS ŽELI DA NOVI LJUDI ŽIVE ZAJEDNO

»Sveti Oče, čuvaj u svome imenu one koje si mi dao da budu jedno kao mi!« (Iv 17, 11).

Gospodin ne želi podijeljeno čovječanstvo, nego od čovječanstva stvoriti zajednicu ljudi koje će ujedinjavati jedan te isti zakon — zakon ljubavi. On želi da se sile novih ljudi ujedine, da se uspostavi suradnja među njima.

Crkva je zajednica novih ljudi koju je Isus htio da u svakom vremenu i narodu gradi novi svijet. Zato je njena svrha obraćati se svim ljudima, pomagati im riječju i djelom, prihvatiti ih i tako činiti da se kraljevstvo mira, pravde, jednakosti, nastani među ljudima.

Krštenje i krizma vanjski su znakovi koji očituju pripadnost pojedinaца zajednici novih ljudi, i u isto vrijeme želju da se ostane tome **što dosljedniji**.

Misa, tj. zajedničko lomljenje kruha i sudjelovanje na istoj gozbi Riječi i svete Euharistije. On je vidljivi znak želje da se bude **zajedno** i u **zajedništvu**, da se dijeli ne samo kruh i vino, nego cjelokupni život, sa svojim nadanjima i svojim stradanjima.

PRVA KRŠĆANSKA ZAJEDNICA ZAJEDNICA NOVIH LJUDI

»Mnoštvo je vjernika bilo jedno srce i jedna duša. Nitko nije nazivao svojim ono što mu je pripadalo, već je među njima sve bilo zajedničko. Apostoli su vrlo odvažno svjedočili uskrsnuće Gospodina Isusa, i velika je milost bila nad njima svima. Među njima, dakako, nitko nije oskudijevao, jer bi svi posjednici zemljišta i kuća to prodali te novac od prodanih stvari donosili i stavljali pred noge apostolima. Tada se to dijelilo svakom **prema njegovim potrebama**« (Dj 4, 32—35).

U prva kršćanska vremena želja da se postane novim čovjekom izražavala se dugom pripremom na krštenje koja je znala trajati nekoliko godina. To razdoblje priprema nazivamo **katekumenat**. U samoj uskrsnoj noći katekumeni su uranjani u vodu (krštenje!) a zatim bi dotičnog katekumena prihvatio biskup, predstavnik zajednice, koji bi, time što bi podijelio sakrament svete Potvrde, uvodio novokrštenike u crkvenu zajednicu da bi s njima po prvi puta slavio pre-

svetu Euharistiju. Za tu bi zgodu kršćani oblačili bijelu haljinu — znak novoga života u kojeg su po krštenju ucijepljeni — i nosili su je cijeli tjedan.

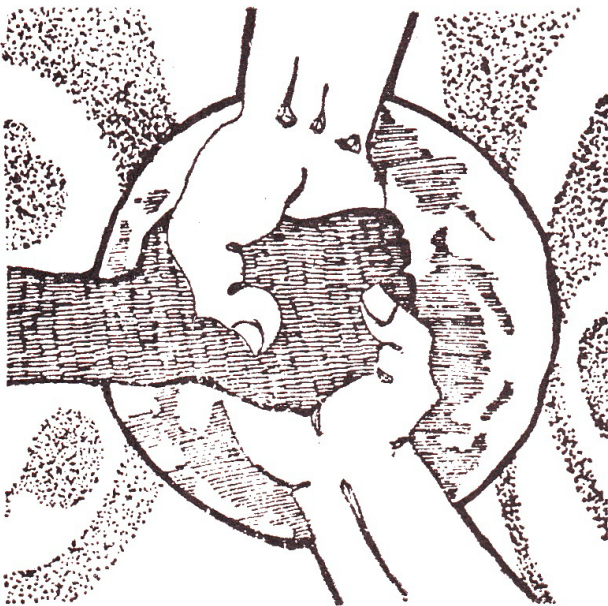

KRŠĆANIN SVJETLO I SOL SVIJETA

»Mislio sam da sam na pravom putu pa nisam previše ni razbijao glavu da to stalno kontroliram. Kročio sam naprijed vjerujući da ću doći na odredište. Dan je već naginjao ka sumraku. Zrake sunca su sve više iščezavale i ubrzo je moj put obavila gusta tama. Svuda naokolo čuo se svaki i najmanji šum koji nije u meni stvarao ugodne osjećaje. Zaželio sam barem jedan tračak svjetla da se mogu orjentirati, pa ako je potrebno i vratiti se te priznati: »pogriješio sam«.

Tražio sam tračak, a njega nije bilo, želio sam zraku, a ona se nije pojavila. Da vičem? Nisam se usudio jer bih i onako mogao svratiti na sebe pažnju tko zna kako čudnog prolaznika ili susjeda. Zato sam lamatajući rukama po zraku privukao se nekom hrapavom drvetu, sjeo pod njega i čekao dok se mjesec nije pojavio na svodu...«

Koliko je onih pored tebe, pored mene, pored nas koji krenuše vjerujući da su dobro zakoračili... koji idu naprijed ne sluteći da će im se smrknuti pred očima... koji očajnički nastoje tražeći da se za nešto uhvatio... koji bi tako željeli svjetlo, a njega nema...

»VI STE SVJETLO SVIJETU... VAŠE SVJETLO NEKA TAKO ZASJA PRED LJUDIMA DA VIDE VAŠA DJELA LJUBAVI TE SLAVE VAŠEG OCA NEBESKOG« (Mt 5, 14, 14).

»Došao je umoran s posla, znoj mu se još uvijek cjedio niz izbrazdano čelo. Povremeno bi rukavom prešao preko lica da mu barem te kapi muke ne padnu u oko i ne počnu ga gristi. Nijemo je sjedio i buljio kroz prozor dok se žena vrtjela oko peći da na brzinu spremi nešto za založiti. Mast je cvrčala na ražarenoj peći, voda je ključala u pokrivenom loncu i pomalo pištala ispod starog masnog poklopca. Zaprška je ispunila svojim mirisom kuću, pohani odrezak otvarao je još veći apetit...«

Skuhana juha pušila se iz tanjura. Otac je ustao, načinio znak križa, kratko se pomolio, pohlepno srknuo jednu žlicu... pogledao ispod oka, odložio žlicu i izašao iz kuće...«

»VI STE SOL ZEMLJE, ALI AKO SOL OBLJUTAVI, ČIM ĆE SE ONA OSOLITI? VIŠE NIJE NI ZA ŠTO, OSIM DA SE IZBACI VAN DA JE LJUDI POGAZE« (Mt 5, 13).

ŽALOSNO JE AL' TAKO JE

U Crkvi nisu samo **novi ljudi**. Teško je pronaći uzroke. Neki su kršćani zato jer su njihova imena upisana negdje u crkvenim maticama i zato što će obilatije ručati na Božić... što će im velečasni voditi sprovod... Kršćanstvo im je stvar običaja i tradicije, bez ikakve nutarnje snage. Trbuh im je bog, a novac ideal. Takvima će Gospodin predbaciti: »Bludnice i grešnici će vas pretjecati u kraljevstvu Božjem«.

Zna se dogoditi da se oni koje nije polila krsna voda i čija imena nisu zapisana ni u kakvom crkvenom registru, zdušniji daju na izgradnju novoga svijeta — kraljevstva Božjega među ljudima. Najvjerojatnije nisu toga svjesni ili čak to i negiraju jer smatraju

Boga čovjekovim konkurentom i ne žele ga imati kao suradnika ili suputnika. Izvor njegove zablude najčešće su oni prvi s kojima žive rame uz rame u stambenoj zgradi, na ulici, na radnom mjestu . . .

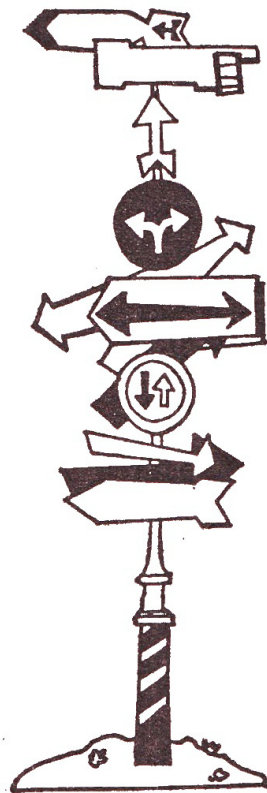
SAVJET VELIKOG GANDHIJA KRŠĆANIMA

1. Prije svega želio bih savjetovati kršćanima da počnu svi skupa **živjeti** kao Krist. Ako k nama dođete u **duhu** vašeg Učitelja, nitko vam se neće moći **duprijeti**.

2. Savjetovao bih vam da pokušate vašu vjeru pretočiti u **djela** bez služenja **nasiljem** i bez degradiranja Kristove poruke. Mišljenja sam da Indija ne smije prihvatiti kršćanstvo u **sladunjavom obliku**, ne, ona treba pravo izvorno **kršćanstvo**.

3. Želio bih vam predložiti da inzistirate na **ljubavi**, jer ljubav je središte i duša kršćanstva.

4. Želio bih vam savjetovati da proučavate **nekršćanske religije** i njihove civilizacije uz osjećaj i razumijevanje, da biste mogli otkriti dobro koje se u njima krije, i da biste se lakše mogli približiti narodima.

MOLITVA

Mi otimamo jedan drugome ljubav koju si nam poklonio da budemo sretni.

Jedan drugome pretvaramo život u pakao,

nanosimo nasilje i bol, međusobno se varamo i zlostavljamo, izrabljujemo i zlorabimo jedan drugoga.

Ostajemo jedan drugom dužni povjerenja koje si u nas stavio.

Rastavljamo se jedni od drugih i rušimo povjerenje

koje nas je moglo usrećiti.

Otpusti nam duge **naše**.

Odreći ću se svoga prava i iznova započeti.

Ne želim zadržavati nepovjerenje nego ostaviti iza sebe sve što me priječi da pokažem tvoju prijaznost.

Ja ću napraviti prvi korak,

bez prigovora i oporbe

ne ostavljajući u sebi nimalo gorčine.

Otpusti nam, Oče, više

nego mi jedni drugima opraštamo.

Smiluj nam se.

(iz **Kako danas moliti**, Jörg Zink)

6. HOĆEŠ LI KRALJEVSTVO BOŽJE? MIJENJAJ ŽIVOT

»Kraljevstvo Božje ne dolazi primjetljivo. Niti će se moći kazati: 'Evo ga ovdje!' 'Evo ga ondje!' Ta evo — kraljevstvo je Božje među vama!« (Lk 17, 20—21)

Samo onda kad će ljudi iznutra postati novi, svijet će se pretvoriti u topli dom. Ako se ne promijene u sebi, mogu mijenjati koliko god hoće vanjštinu, može doći do ne znam kokvog progressa, no, koliko god mogao izgledati blagodatnim za ljudski rod, od njega će čovjek morati stalno strahovati. »Najveći neprijatelj čovjeku, jest sam čovjek«, rekao je jedan mislilac.

Čovjeka zaštititi može samo onaj koji u njemu gleda vrhunsku zemaljsku vrijednost, koji ga gleda Božjim očima, očima onoga Boga koji je došao na svijet ne da sudi, nego da spašava. Osoba koja nosi u sebi osjećaj spašenosti — što znači osjećaj trajne sreće i zadovoljstva — u njoj je proklimalo kraljevstvo Božje.

NE USUDIM SE SKOČITI U PRAZNO

»Možda vam je smiješno to što vam govorim o svom odnosu prema Bogu? To je problem koji mi se već dugo vremena nameće i još ga nisam riješio.

Koliko god nastojim da se toga oslobodim i stavim na stranu, uvijek mi lebdi pred očima i uznemiruje moje nutarnje osjećaje neprestano kucajući na vrata moga života.

Nemam o Bogu još uvijek prave ideje. On je za mene dalek, bezličan, nepokretan, bez privlačnosti i života, i vjerojatno je to razlog da ga ne mogu nikako shvatiti. Ali ipak mi je nešto čudno. Ako bih ga posve bacio u zaborav, moj posao, moja nastojanja, moji ideali, bili bi lažni, prazni i bez cilja: pa i sam život bi bio besmislen.

U povijesti i inače u svakodnevnim zbivanjima, ne vidim njegovu prisutnost koja bi vodila ljudsku sudbinu i

stoga mi zgląda sve nedosljedno, apsurдно. S druge strane opet, mislim da je nemoguće vrednovati ljudske sposobnosti bez jedne nadnaravne dimenzije.

Ne znam se približiti drugima, ne shvaćam ih, ne znam ih ljubiti onako kao što to on kaže da bi trebalo, vjerojatno zato jer ne shvaćam njega, premda mi je jasno da »ljubite se međusobno kao što sam ja vas ljubio« nosi u sebi ogromnu moć koja bi sa zemlje istrijebila svaku mržnju, egoizam, rat, nepravdu.

Ne usudim se skočiti u prazno, u taj rizik, valjda zato jer sam previše ponosan, valjda zato jer bih razumom htio shvatiti i ono što razum ne može. Ne posjeduje on zato odgovarajuće sposobnosti. Meni se čini da bih ja htio obaviti sve nekom ljudskom snagom i moću, a izgleda da bi trebalo ostaviti veliki prostor i za njega. Što bih trebao raditi? Sam ne znam, ne mogu biti dovoljno pametan. Možda imati više pouzdanja, ali, ne ide mi za rukom. I stoga pred beskorišnošću mojih nastojanja, ja se obeshrabrim, razvodnim svoje traženje, a onda kao i svaki drugi bezveznjaković tražim neke sitne kompromise. Pa i to traje samo kratko vrijeme, a opet se pojavi on koji me počne progoniti i tako postanem nezadovoljan samim sobom i životom kojeg živim. Tako je, eto, ne znam što bih vam drugo kazao«. (Alen)

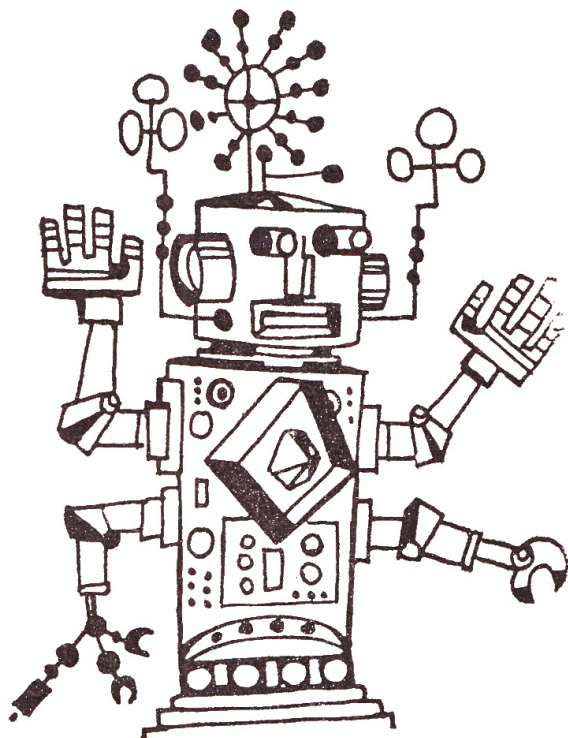
Alene, Bog se nije ukorijenio u tvoj život, On traži kamen gdje će osloniti glavu. Ti imaš kamen, ali si ljubomorán na nj. Nastavi... pa ćeš, uostalom, vidjeti...!

ŽIVOT BEZ BOGA KAKVA PUSTOŠ!

Kad čovjek shvati da Bog nije njegova konkurencija, nego suputnih koji zna kamo put vodi i što sa sobom nosi — nije dakle onaj koji treba ispitati teren prije nego na njega zakorači — onda će shvatiti da bi život bez jednog takvog Boga mogao posta-

ti ne samo prazan, nego opasan; napredak ne samo blagodat nego najokrutnija mogućnost ponižavanja čovjeka i igrarija sa njegovim životom. Najnoviji stanovi i najluksuzniji auto, gluhe šupljine gdje se klate sablasti.

U kino-dvoranama mogao si vidjeti tolike filmove iz fantastičnog svijeta. U njima su pokreti, proračuni, potezi, izrađeni do savršenstva. Tu više nema toplog ljudskog lica, nego robot koji je matematički izbacivao rezultate i nije znao ništa drugo do li to.

Nemoj misliti da napredak treba osporavati, kaniti se toga posla jer je nešto sotonskoga. Daleko od toga. Napretku treba samo vratiti ljudsku toplinu. Čovjeka treba staviti u središte svemira jer Gospodin mu je dao taj privilegij: »Podloži sve nogama svojim«.

Bit ćemo još konkretniji: napredak ne spašava čovjeka, nego zakonitost ljubavi koja ima i svoj odbljesak na napretku, ali joj je izvor u vječnoj LJUBAVI — Bogu.

U POTRAZI ZA LJUBAVLJU

»Moj otac i majka su inžinjeri. Riječ »Bog« nije u našoj kući bila često

izgovarana. Briga koja je ponajviše zaokupijala moje roditelje, sastojala se u tome da se što više popnu na mjestvici društvenog vrednovanja. Ponavijao sam treći razred gimnazije. Markirao sam često sa satova, a i onda kada sam bio na njima, nije to bilo zbog ne znam kakvog interesa. Jednostavno smatrao sam potrebnim dizati pomalo tlak profesorima i kolegama. Bilo mi je to sve skupa blesavo.

Medusobni odnosi u kuci, a jasno i moj odnos prema roditeljima, bio je hladan, dakle, jednom riječju: nismo govorili. Klatario sam se po kojekakvim grupama i grupicama od onih društveno zainteresiranih do noćnih studentskih klubova.

Jednog dana, dok sam išao ulicom sretnem Miška. Stanovao je otprilike 200 m od moje kuće. Pozvao me da provedemo zajedno jedno večer. Tu postadosmo prijatelji.

Sjećam se da mi je one večeri govorio o Evanđelju i tada mi se po prvi puta učinilo predivnim. Nikada prije nisam na njegov svračao posebnu pažnju. Istini za volju, čuo sam za Evanđelje, ali da bi to bilo to, nisam vjerovao. Čitao sam ga cijelu noć da vidim da li su Miškove riječi bile točne. Ovo prijateljavanje s Miškom rasvijetlilo mi je tolike izreke iz Evanđelja: »Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe; ljubite se međusobno kao što sam ja vas ljubio« ... Izgledalo mi je to nečuvenom novošću. Ljubio sam samoga sebe, imao sam dakle mjeru ljubavi za druge. Pokušao sam prihvatiti profesore u školi, ne zbog lijepe nastave i škole općenito koja je za mene samo izraz jedne određene civilizacije, nego jednostavno zato jer sam htio voljeti profesore da bi i oni vidjeli smisla u svome poslu i nastojanju.

Kad sam već išao u školu, nije to bilo samo zato jer sam morao učiti, nego jer sam kroz to počeo voljeti. Kakve je to sve u meni izazvalo promjene! Svijet mi je izgledao nekako drugačiji, kolege drugačiji, roditelji drugačiji, moj način života drugačiji.

Sve mi je izgledalo drugačije. I zavolio sam to »drugačije« jer je unijelo mir u mene sama, u moju obitelj, a onda mi mama jednog dana reče: »Sad znam da imam sina!«

To što može ljubav, ne može sila!

MOLITVA

Gospodine, svijet se mijenja kuda god ti prolaziš.

Ti želiš da i mi s tobom idemo.

Ti si došao da slijepi vide, da hromi hodaju, da se gubavci čiste i da siromasi povjeruju u ljubav Božju. Otvori nam oči da upoznamo ljudske tjelesne i duševne bolesti.

Ojači nam volju

da se ne pomirimo s ljudskom patnjom i mukom.

Daj nam vjere

da ustrajno gledamo u vrijeme kad ćeš ti nadvladati svaku muku i patnju.

Ti si liječnik. Izliječi nas,

da naše ruke budu sposobne raditi i blagoslivljati, da naše oči budu u stanju prepoznati

što je u čovjeku,

naše uši da mogu i tišinu shvatiti.

Klanjamo se tvojim čudima,

Gospodine, ti svojom ljubavlju mijenjaš svijet,

Hvala ti što želiš našu sreću.

Daj nam sreću i mir.

Gospodine, sjedinjujući se s tvojom ljubavlju

kojom si na zemlji radio

i kojom bez prestanka radiš,

polazim na posao tebi na slavu

— braći ljudima na korist.

Ti želiš da ja radim.

A rekao si: bez mene ne možete učiniti ništa.

Molim te da moj rad bude kapljica u rijeci

tvog beskonačnog i savršenog djela.

(Mathilda Hackenbornska)